

ریچارد بیلسکر
اندیشه‌ی یونگ

ترجمه‌ی دکتر حسین پاینده

فرهنگ جلوی

فرهنگ جاوید

دفتر مرکزی: تهران، میدان امام حسین، خیابان صفای شرقی، کوچه شهید احمد جاوید

شماره ۱۷، طبقه سوم صندوق پستی ۱۴۱۵۵-۵۴۳۱

تلفن ۲۳۳۱۵-۲۸ www.FarhangJavid.com

Richard Bilsker

On Jung

Wadsworth, Thomson Learning, 2002

اندیشه‌ی یونگ

ریچارد بیلسکر ترجمه‌ی دکتر حسین پاینده

مجموعه فرهنگ و علوم انسانی زیر مجموعه: علیرضا جاوید

طراح جلد: محمد باقر جاوید صفحه‌آرا: احمد جاوید

ناشر: انتشارات فرهنگ جاوید چاپ چهارم (اول ناشر)، ویراست سوم: ۱۳۹۱

لیتوگرافی: اندیشه نوین چاپ: رانه تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۵۰۰ تومان

© کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات فرهنگ جاوید محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه ناشر ممنوع است.

Bilsker, Richard, 1968 -

بیلسکر، ریچارد، ۱۹۶۸ -

اندیشه‌ی یونگ، ریچارد بیلسکر، ترجمه‌ی حسین پاینده، تهران: فرهنگ جاوید، ۱۳۹۱.

۱۷۱ ص. (مجموعه فرهنگ و علوم انسانی)

ISBN: 978-600-6182-05-6

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۸۲-۰۵-۶

On Jung

عنوان اصلی:

۱. روانکاوی، ۲. روانشناسی، ۳. فلسفه و دین، پاینده، حسین، ۱۳۴۱ - مترجم.

۱۵۰/۱۹۵۴۰۹۲

۱۳۹۰، ۹/۱۰/۹۱ BF

۱۱	یادداشت مترجم
۱۵	پیش‌گفتار
۲۱	فصل ۱ زندگی یونگ
۲۱	دوره‌ی کودکی
۲۱	تحصیلات
۲۳	زندگی حرفه‌ای
	دوره‌ی اشتغال در تیمارستان بورگهولتسلی
۲۳	و آشنایی با نظریه‌ی روانکاوی
۲۴	«سفر شبانه‌ی روح»
۲۵	پیدایش روانشناسی تحلیلی
۲۵	جنگ جهانی دوم
۲۶	واپسین سال‌های زندگی یونگ

فصل ۲ دوره‌ی همکاری یونگ با فروید

۲۹ مقدمه

۳۱ رساله‌ی دکتری

۳۵ آزمون‌های تداعی

۳۶ عقده

۳۷ روانکاوی و روان‌گسیختگی

۳۸ نمادهای گشتاری

«برخی نمونه‌های تخیل خلاق نیمه‌آگاه»

۴۱ در نوشته‌ی دوشیزه فرَنک میلر

۴۲ قطع همکاری با فروید

۴۵ خودمختاری

۴۷ دلایل یونگ در اثبات درستی رویکردش

فصل ۳ شکل‌گیری روانشناسی تحلیلی

۵۱ مقدمه

۵۱ سنخ‌های روانی

۵۲ انواع نگرش: برون‌گرایی و درون‌گرایی

۵۲ انواع کارکرد: تفکر، احساس، هیجان و شهود

۵۷ سنخ‌نمای مایرز-بریگز

۵۷ کهن‌الگوها

۵۸ نفس

۶۰ همزاد مونث [یا «آنیما»] و همزاد مذکر [یا «آنیموس»]

۶۳ سایه

۶۴ پیرمرد فرزانه و مادر جهان اسفل

۶۵ نقاب

- ۷۰ ضمیر ناخودآگاه جمعی
- ۷۱ مفهوم ضمیر ناخودآگاه جمعی
- ۷۲ شواهد دال بر وجود ضمیر ناخودآگاه جمعی

فصل ۴ سخنرانی‌های یونگ درباره‌ی کتاب چنین گفت زرتشت

- ۷۵ مقدمه
- ۷۶ سخنرانی‌های یونگ
- ۷۷ فریدریش نیچه
- ۷۸ کتاب نیچه با عنوان چنین گفت زرتشت
- ۸۰ سخنرانی‌های یونگ درباره‌ی چنین گفت زرتشت
- ۸۳ کهن‌الگوی «بومرد فرزانه»
- ۸۴ کهن‌الگوهای «همزاد مؤنث» و «همزاد مذکر»
- ۸۵ کهن‌الگوی «سایه»
- ۸۷ نفس و نقاب
- ۹۰ نخوت و فردانیت
- ۹۱ بحث‌های یونگ درباره‌ی دین
- ۹۳ بحث‌های یونگ درباره‌ی روانشناسی اخلاق
- ۹۶ بحث‌های یونگ درباره‌ی واقعیت‌های سیاسی زمانه

فصل ۵ دین و کیمیاگری و اسطوره‌شناسی

- ۹۹ مقدمه
- ۹۹ دین
- ۱۰۰ سخنرانی‌های یونگ در دانشگاه پیل
- ۱۰۷ پاسخ به ایوب
- ۱۲۰ ادیان شرقی

۱۲۳	کیمیاگری
۱۲۴	نمادهای کیمیاگری در خواب
۱۲۷	مرکوریوس و اکسیر اعظم
۱۲۹	چهارگانگی
۱۳۱	وحدت اسرار آمیز
۱۳۳	راز گل طلایی
۱۳۵	سایر مضامین کیمیاگرانه: تک شاخ، درخت و ماهی
۱۳۹	اسطوره شناسی و پدیده های فراهنجار
۱۳۹	نمادپردازی در اشکال ماندالا
۱۴۲	همزمانی
۱۴۷	بشقاب پرنده
۱۵۳	فهرست منابع
۱۵۹	واژه نامه ی فارسی به انگلیسی
۱۶۳	واژه نامه ی انگلیسی به فارسی
۱۶۷	نمایه

یادداشت مترجم

سوگند به قلم و آنچه [با آن] می‌نویسند.

(قرآن، سوره‌ی قلم، آیه‌ی ۱)

یونگ را باید در زمره‌ی اندیشمندان بزرگ و پیشگامی محسوب کرد که در چند دهه‌ی اول قرن بیستم، از راه پژوهش‌ها و تألیفات و سخنرانی‌هایی بسیار تأثیرگذار، حقیقتی را در خصوص سرشت انسان ثابت کردند که امروزه از نظر ما انسان‌هایی که در اوایل قرن بیست و یکم زندگی می‌کنیم، دیگر موضوعی بدیع و حیرت‌آور تلقی نمی‌شود. برحسب این حقیقت، انسان موجودی واجد «دو بودگی»^۱ است و رفتار و احساسات و افکار و امیالش اساساً از خاستگاهی ناخودآگاه سرچشمه می‌گیرند. این حقیقت را البته پیش از یونگ و امثال او، آفرینشگران آثار ادبی با خلق کردن شخصیت‌هایی که از تعارض‌های درونی رنج می‌بردند، به خوبی نشان داده بودند. اهمیت متفکرانی همچون یونگ این است که آنان همین بصیرت دیرینه را با مطالعه درباره‌ی بیماران‌شان، در قالب نظریه‌ای منسجم و متقاعدکننده ارائه دادند.

یونگ نیز مانند فروید با پس‌زمینه‌ای از تحصیلات دانشگاهی در رشته‌ی پزشکی به نقش و جایگاه مهم ضمیر ناخودآگاه در بروز انواع و اقسام تعارض‌های

روحی و حتی مشکلات جسمانی پی برد. نوشته‌ها و سخنرانی‌های او در آغاز تحقیقاتش طبیعتاً برای بسیاری از همکاران و اندیشمندان معاصرش، مایه‌ی استهزا تلقی می‌شد. به سبب همین انزوای فکری بود که یونگ شیفته‌ی افکار فروید گردید که مضامینی مشابه با نظرات او را مستقلاً می‌پروراند و ترویج می‌کرد. زندگینامه‌نویسان یونگ اشاره کرده‌اند که وقتی در سال ۱۹۰۷ فروید و یونگ نخستین بار با یکدیگر ملاقات کردند، گفت‌وگوی این دو اندیشمند بزرگ سرزده ساعت متوالی به طول انجامید. این درجه از همفکری، از وقوف این دو نظریه‌پرداز به این حقیقت ناشی می‌شد که انسان مدرن بیش از دردهای جسمانی، از دردها و آلام روحی رنج می‌برد. تلاش برای پرتوافشانی بر مصلحت‌ها و رنج‌های روحی و روانی انسان و نهایتاً تسکین و درمان دردهایی که پزشکی به سبب رویکرد جسم‌مبنایانه‌اش هرگز قادر به تشخیص یا درمان آن‌ها نبود، راه این دو متفکر را به هم پیوند داد.

البته، چنان‌که رسم شاعران ممتاز است، یونگ حدود شش سال بعد راه خود را از راه استاد جدا کرد و مکتب جدیدی را متفاوت با روانکاوی فرویدی بنیان نهاد. «روانشناسی تحلیلی» یونگ تأکید نظریه‌ی روانکاوی بر خاستگاه جنسی امیال ناخودآگاه را زیاده از حد و ناموجه می‌داند. در واقع، یونگ در عین این‌که بر دیدگاه فروید مبنی بر وجود بُعد ناپیدایی در روان انسان به نام ضمیر ناخودآگاه صحه می‌گذارد، قائل به گونه‌ای دیگر از ضمیر ناخودآگاه نیز هست که دیگر نه مبین اندیشه‌ها و آرزوهای کام‌نیافته و هراس‌های فردی، بلکه مخزن گرایش‌ها و افکاری است که فرزند همه‌ی ابناء بشر مشترک هستند. شناخت این ضمیر ناخودآگاه دیگر سکه یونگ آن را «ناخودآگاه جمعی» می‌نامید. از جمله با مطالعه‌ی اسطوره‌های ملل مختلف میسر می‌شود که تمایلات و اندیشه‌های فرافردی بشر را متجلی می‌کنند. یونگ با مطالعه‌ی گسترده در نظام‌های اسطوره‌ای و فرهنگ‌های گوناگون، مجموعه‌ای از تصاویر ذهنی جهان‌شمول را تدوین کرد که در مکتب او با نام

«کهن‌الگو» مشخص می‌شوند. تخصص در کهن‌الگوها نه فقط راهی برای فهم الگوهای عام رفتار بشر، بلکه همچنین شیوه‌ای برای قرائت نقادانه‌ی متون ادبی و آثار هنری است.

چنان‌که از این اشارات کلی و به ناچار موجز برمی‌آید، یونگ متفکری تأمل‌برانگیز است و نه فقط به دلیل تعدیل نظریه‌ی روانکاوی، بلکه همچنین به دلیل نظریات بدیع خودش، اندیشه‌ای پیچیده دارد. کتاب حاضر در معرفی آراء یونگ، کوششی است برای منعکس کردن بخشی از این پیچیدگی؛ البته همان‌گونه که خود نویسنده هم متذکر می‌شود، این کتاب اساساً برای کسانی نوشته شده است که آشنایی همه‌جانبه یا عمیقی با دیدگاه‌های یونگ ندارند و در واقع می‌خواهند با خواندن کتابی کمابیش کم‌حجم، درجه‌ای بر افکار یونگ برای‌شان گشوده شود. هر یک از فصل‌های پنج‌گانه‌ی کتاب حاضر، جزء مهمی از اندیشه‌های یونگ را با استناد به نوشته‌های خود او و با شرح و تفسیر به خواننده معرفی می‌کند. نقل قول‌های مکرر از یونگ و ارجاعات ایضاً متعدد به سایر نوشته‌های مرتبط با موضوعات مورد بحث، راهنمای ضمنی خواننده‌ای است که پس از خواندن کتاب حاضر به مطالعه‌ی بیشتر درباره‌ی آراء و اندیشه‌های یونگ راغب می‌شود. این مطالعه‌ی بیشتر برای فهم جنبه‌های دیگری از مکتب یونگ که در کتاب حاضر نادیده‌ی بحثی درباره‌ی آن‌ها نشده است (مانند رهیافت یونگ در تعبیر رؤیا، یا کاربرد نظریات یونگ در نقد ادبی)، یقیناً ضروری است و فهرست منابع پایان کتاب می‌تواند در این زمینه مفید باشد.

در پیش‌گفتار این کتاب اشاره شده که «در اکثر کتاب‌فروشی‌ها تعداد کتاب‌هایی که یا خود یونگ تألیف کرده است و یا دیگران درباره‌ی او نوشته‌اند و نیز کتاب‌هایی که نویسندگان‌شان از مکتب یونگ تأثیر پذیرفته‌اند، به مراتب بیشتر از کتاب‌های فروید یا مربوط به فروید است». گفته‌ی مؤلف این کتاب، گرچه راجع به کتاب‌فروشی‌های آمریکاست، اما عیناً درباره‌ی میزان

شناخته‌شدگی افکار و آراء یونگ در ایران مصداق دارد. تعداد کتاب‌هایی که روان‌شناسی تحلیلی (مکتب یونگ) را به خواننده‌ی فارسی‌زبان معرفی می‌کنند، یقیناً بیشتر از کتاب‌های مربوط به روانکاوی (نظریه‌ی فروید) است. همچنین در سال‌های اخیر، ترجمه‌ی آثار یونگ به زبان فارسی فزونی گرفته است، حال آن‌که اکثر آثار اصلی فروید هنوز به فارسی ترجمه نشده‌اند. این شواهد حاکی از اقبال به اندیشه‌هایی است که هنوز باید کوشید تا بیشتر معرفی شوند، تا بلکه از این طریق ابعاد پیچیده‌ی حیاتِ روانی و فرهنگی ما بیشتر تحلیل و فهمیده شوند. ترجمه‌ی حاضر با هدف میسر کردن چنین تحلیلی انجام شده است. به روال معمول خودم، در این ترجمه نیز با افزودن زیرنویست‌های توضیحی کوشیده‌ام تا خواندن این کتاب را برای خواننده‌ی فارسی‌زبان راحت‌تر و لذت‌بخش‌تر کنم. در این زیرنویست‌ها، اصطلاحاتی را که نویسنده‌ی کتاب فقط به کار برده اما شرح نداده است و نیز اشاراتی را که چه‌بسا برای خواننده‌ی ناآشنا قدری مبهم یا گیج‌کننده باشند، توضیح داده‌ام. اما ملاک اول و آخر در توفیق هر ترجمه‌ای، یقیناً میزان تأثیرگذاری فرهنگی آن است.

در دهه‌ی ۱۹۵۰، کارل گوستاو یونگ هنوز در زمره‌ی آن دسته از شاگردان فروید محسوب می‌شد که به آراء استاد خویش پشت کرده بودند. در سال ۱۹۰۹، یونگ برای ایراد سخنرانی و شرح دیدگاه‌هایش، نه در معیت فروید [که در همان سال بیست‌وهشت سخنرانی درباره‌ی نظریه‌ی روانکاوی در دانشکده‌ی پزشکی دانشگاه کلارک ایراد کرد] بلکه مستقلاً به دانشگاه کلارک دعوت شد؛ با این حال، روانپزشکان و روانشناسان آمریکای چندان به سهولت به آراء او اقبال نکردند. لیکن امروزه یونگ جایگاه متفاوتی برای خود کسب کرده است. در اکثر کتاب‌فروشی‌ها، تعداد کتاب‌هایی که با خود یونگ تألیف کرده است و یا دیگران درباره‌ی او نوشته‌اند و نیز کتاب‌هایی که نویسندگان‌شان از مکتب یونگ تأثیر پذیرفته‌اند، به مراتب بیشتر از کتاب‌های فروید یا مربوط به فروید است. البته در کتاب‌های مقدماتی روانشناسی، آراء فروید همچنان بیش از آراء دیگران معرفی می‌شود و شاید بتوان گفت که اصطلاحات نظریه‌ی فروید بیش‌ازپیش در زبان عموم به کار می‌روند. با این همه، اکنون در آستانه‌ی قرن بیست‌ویکم، اندیشه‌های یونگ از برخی لحاظ

پُرطرفدارترند. بسیاری از مردم از راه خواندن مجلات یا به دلیل طی کردن فرایند استخدام در محل کارشان، با آزمون‌های شخصیت آشنا هستند. این تحولات عمدتاً پیامد تقسیم‌بندی‌های یونگ درباره‌ی سنخ‌های شخصیت‌اند. همچنین باید افزود که کتاب‌ها و سخنرانی‌ها و برنامه‌های تلویزیونی پُرطرفدارِ جوزف کمبل^۱ سکه از مریدان یونگ است، عده‌ی زیادی از مردم را با عمق‌های یونگ در خصوص سرچشمه‌های مشترکِ همه‌ی ادیان و نظام‌های اسطوره‌ای جهان آشنا کرده است.

از این‌که یونگ به چنین جایگاهی نائل آمده است باید تعجب کرد، عمدتاً به این دلیل که خواندن آثار او بسیار دشوارتر از خواندن آثار فروید است. خواننده‌ای که به سراغ کتاب‌های فروید می‌رود و یکی را برای خواندن برمی‌گزیند، غالباً از مطالب آن کتاب بلافاصله سر درمی‌آورد و به مشکلی برنمی‌خورد. فروید در ابتدای هریک از آثارش عموماً تاریخچه‌ای از موضوع مورد بحث ارائه می‌دهد و سپس دیدگاه خود را درباره‌ی آن موضوع تبیین می‌کند. سبک نگارش یونگ تا این حد خودبسنده نیست. او به مراتب بیشتر از فروید فرض می‌کند که خوانندگانش بسیاری مطالب را می‌دانند. همچنین یونگ موضوعات کاملاً خامی را مورد مذاقه قرار می‌دهد. فروید در نوشته‌هایش به آثار فیلسوفان و روانشناسان پیش از خودش، مردم‌شناسان و نیز به آثار ادبی اشاره می‌کند. یونگ هم به همه‌ی این قبیل آثار اشاره می‌کند، اما علاوه بر آن‌ها، ادیان و نظام‌های اسطوره‌ای را به تفصیل فراوان مورد بحث قرار می‌دهد. وی در بسیاری از آخرین آثارش همچنین سنت کیمیاگری را بررسی می‌کند. کیمیاگران اغلب سعی‌دانانِ آغازین محسوب می‌شوند، حال آن‌که یونگ آن‌ها را روانشناسانِ اولیه می‌انگارد. باید افزود که به نظر می‌رسد یونگ در بیان آرائش به زبانی روشن و فهمیدنی، مشکل داشت. زنجیره‌ی کلام در بحث‌های او به کرات

با موضوعات جدیدی قطع می‌شود که بازگشت به مبحث اصلی را به تعویق می‌اندازند.

از این رو، نویسندگان کتاب‌هایی از قبیل همین کتابی که در دست دارید، کار دشواری را باید انجام دهند زیرا از یک سو می‌خواهند اندیشه‌های یونگ را به شکلی سهل و خواندنی معرفی کنند و از سوی دیگر نمی‌خواهند مطالبی را که خود یونگ با اهمیت تلقی می‌کرد ناگفته گذارند. نظر به این که کتاب حاضر یکی از مجله‌های مجموعه کتاب‌هایی درباره‌ی فیلسوفان است، هدف اصلی من این است که به طور خاص فلسفی‌ترین جزء اندیشه‌ی یونگ — یعنی دیدگاهش راجع به سرشت انسان — را توضیح دهم. انتخاب این موضوع، چندان هم حوزه‌ی بحث‌های مرا محدود نخواهد کرد، هرچند که به همین دلیل نوشته‌های متعدد یونگ در خصوص نحوه‌ی روان‌درمانی را مورد بررسی قرار نمی‌دهم مگر آن‌جا که او درمان را به منزله‌ی نمونه‌ای (یا استدلالی بر لِه) دیدگاه‌های نظری‌اش ذکر می‌کند. روان‌درمانی موضوعی است که نویسندگان کتاب‌های مربوط به درمان در نظریه‌ی یونگ، به وفور و تفصیل به آن پرداخته‌اند.

بسیاری از کتاب‌هایی که راجع به یونگ نوشته شده‌اند، صرفاً اندیشه‌های او را با نظرات فروید مقایسه می‌کنند. دلیل این امر، واضح است زیرا فروید شامخ‌ترین نظریه‌پرداز روانشناسی در قرن بیستم است و یونگ به مدت تقریباً یک دهه به طور حرفه‌ای با او همکاری داشت. در کتاب حاضر من تا حد ممکن کمتر به فروید اشاره می‌کنم تا بدین ترتیب بتوانم اندیشه‌های یونگ را مستقل از فروید و نظریه‌ی روانکاوی شرح دهم. انجام دادن این کار، در پاره‌ای موارد امکان‌پذیر و در برخی موارد دشوار بوده است (همچنان که از خود همین پیش‌گفتار نیز پیداست!).

با این همه، در اکثر کتاب‌های مقدماتی درباره‌ی یونگ، کمبودی هست که من کوشیده‌ام آن را برطرف کنم. تقریباً تمام کتاب‌های مقدماتی راجع به

اندیشه‌های یونگ که در فهرست منابع کتاب حاضر ذکر شده‌اند، مطالعات او در بیست و پنج سال آخر عمرش درباره‌ی کیمیاگری و اسطوره‌شناسی را مسکوت می‌گذارند. این بی‌توجهی از جمله بدین سبب است که مشکل بتوان فهمید چرا یونگ به این مباحث می‌پردازد؛ یک دلیل دیگر این است که هدف مؤلفان این کتاب‌ها ارائه‌ی خلاصه‌ای از دیدگاه‌های روانشناسانه‌ی یونگ است و بسیاری از ایشان نوشته‌های آخر عمر او را مربوط به روانشناسی نمی‌دانند. لیکن خود یونگ این نوشته‌ها را مهمترین آثارش می‌انگاشت. به همین سبب، در طولانی‌ترین فصل کتاب حاضر این مباحث دشوار را به گونه‌ای مطرح ساخته‌ام که خواننده در پایان بتواند اندیشه‌ها و اهداف یونگ را دریابد.

کتاب حاضر از یک جنبه‌ی دیگر نیز با سایر کتاب‌های مقدماتی تفاوت دارد. یونگ در اکثر نوشته‌هایش از جمله در رساله‌ی دکتری‌اش — به فیلسوفان اشاره می‌کند. فقط یکی از کتاب‌های او به طور خاص راجع به فلسفه است که سخنرانی‌هایش درباره‌ی کتاب نیچه با عنوان چنین گفت زرتشت را شامل می‌شود. سخنرانی‌های یونگ را — که به طور کامل در سال ۱۹۸۸ و به طور خلاصه‌شده در سال ۱۹۹۸ منتشر شدند — در کتاب حاضر مورد بررسی قرار داده‌ام، زیرا این سخنرانی‌ها راه دیگری برای فهمیدن دیدگاه او درباره‌ی سرشت انسان هستند.

سومین تفاوت کتابی که در دست دارید با سایر کتاب‌ها در شرح اندیشه‌های یونگ، این است که من توجه خواننده را به موضوعاتی به غیر از روانشناسی هم معطوف می‌کنم. به اقتضای بحث، در مواردی خواننده را به منابعی درباره‌ی تاریخ، علم، دین، مردم‌شناسی و نیز ادبیات ارجاع داده‌ام. فصل اول این کتاب، شرحی کوتاه درباره‌ی زندگی یونگ می‌دهد. سپس در فصل دوم، نوشته‌های روانکاوانه‌ی یونگ بررسی می‌شوند. فصل سوم، اندیشه‌های اصلی یونگ در دوره‌ای که تازه از فروید جدا شده بود را

معرفی می‌کند. موضوع فصل چهارم عبارت است از سخنرانی‌های یونگ از سال ۱۹۳۴ تا سال ۱۹۳۹ درباره‌ی کتاب نیچه با عنوان زرتشت. فصل پنجم به نوشته‌های آخر عمر یونگ راجع به دین و کیمیاگری و اسطوره‌شناسی می‌پردازد. چنان‌که خواهید دید، در سرتاسر این فصل‌ها برای سهولت در ارجاع، نقل‌قول‌های انجام‌شده از مجموعه آثار یونگ را با حروف اختصاری م.آ. و شماره‌ی مجلد مشخص کرده‌ام.

یونگ مفکری مجذوب‌کننده است. من نخستین بار زمانی با اندیشه‌های او سو فروید آشنا شدم که درس قواعد نگارش را در سال اول تحصیلاتم در دانشکده می‌گذراندم. استاد از ما خواسته بود که به منظور تقویت مهارت‌های مان در نگارش، آثار مفکرانی را که در شکل‌گیری تاریخ اندیشه‌ها سهم داشته‌اند بخوانیم و درباره‌ی آن‌ها مطلب بنویسیم. از آن زمان تاکنون، بارها آثار فروید و یونگ را خوانده و تدریس کرده‌ام و هر بار نکته‌ی جالب‌توجهی در آن‌ها یافته‌ام. امیدوارم آنچه در کتاب حاضر می‌خوانید، انگیزه‌ای بشود برای این‌که آثار یونگ و نیز تاریخ اندیشه‌ها را همچنان بکاوید.

وظیفه‌ی خود می‌دانم که از همه‌ی اعضای خانواده‌ام و همچنین از دوستان و استادان و دانشجویان و همکارانم که ذهن مرا به عرصه‌هایی قراخ باز کردند و با گفت‌وگوهای بصیرت‌آمیزشان، هم از من حمایت کردند و هم به فهم من افزودند، سپاس‌گزاری کنم.